

Sorkkaeläinten vaikutus metsien terveyteen ja kasvukykyyn ilmastotavoitteiden kannalta

*Uusia ratkaisuja metsätalouden ja hirvieläinten
yhteensovittamiseen*

 **Nappaa
hiilestä
kiinni**

MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT

SORKKA-hankkeen tuloksilla napataan hiilestä kiinni

Hankkeessa käsitellyt teemat:

- Metsien merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa
- Metsien haavoittuvuus ja metsätuhot, uhka metsien kyvylle sitoa ja varastoida hiiltä
- Sorkkaeläinten vaikutus metsien terveyteen, kasvukykyyn ja ilmastokestävyyteen

- Metsien resilienssi ja monimuotoisuus
- Metsänhoidon ja riistanhoidon yhteensovittaminen, yhteistyö ja toimintamallit

3

Metsänhoidon ja hirvieläinten yhteensovittaminen ilmastokestävästi

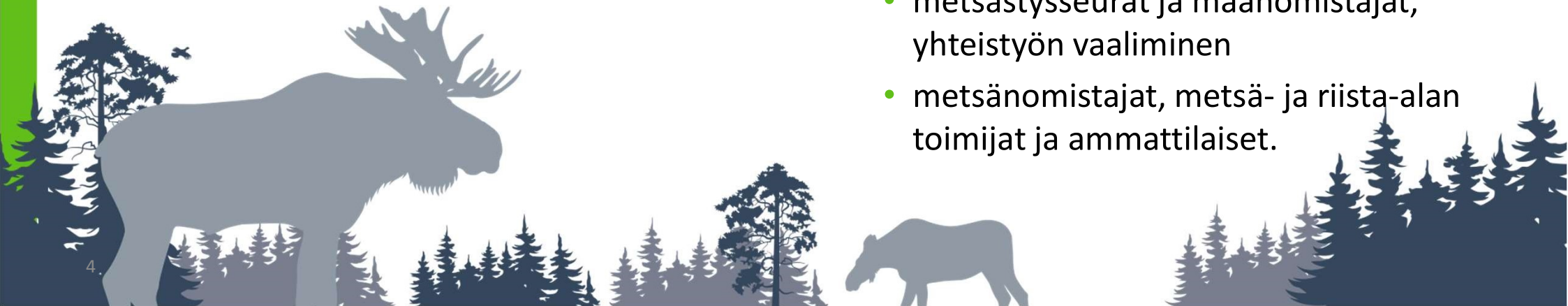

- Toteutuu näillä keinoilla:
  - Hirvieläinkantojen hallinta, joka ottaa huomioon metsien kantokyvyn
  - Metsänhoidon kehittäminen ilmastokestävyttä painottaen (sis. tuhoriskit)
  - Metsien resistenssin kasvattaminen ja elinvoimaisuuden vahvistaminen

Yhteistyötä vahvistetaan vuoropuhelulla

- Avoin vuoropuhelu ja tiedonjako on tarpeen niin hirvieläintilanteesta ja vahingoista kuin metsänhoidosta.
- Metsä- ja riistatalouden yhteensovittamisessa tärkeää on erilaisten näkökulmien ymmärtäminen ja halu tehdä yhteistyötä.
- Hirvieläinkantojen määrä ja tuhojen sietokyky on eri osapuolten neuvottelujen tulos.
- Yhteislupakäytäntö on hyödyllinen.
- Vuoropuhelun tasot ja osallistujat:
  - valtakunnallinen, alueellinen ja paikallistason yhteistyö
  - metsästysseurat ja maanomistajat, yhteistyön vaaliminen
  - metsänomistajat, metsä- ja riista-alan toimijat ja ammattilaiset.

Alueelliset olosuhteet vaikuttavat hirvikannan ja metsätuhojen suhteeseen

- Olosuhteet vaihtelevat sekä hirvien ravintovarojen että metsien puulajisuhteiden osalta alueittain.
- Sama hirvikannan tiheys eri alueilla voi johtaa erilaiseen tuhopinta-alaan:
  - mitä puulajia alueen taimikot pääasiassa ovat?
  - mikäli alueella on runsaasti mäntyvaltaisia taimikoita suhteessa hirvien määrään, on alueen hirvituhoriski pienempi.
- Laskentatyökalu lisää tietoa hirvituhojen potentiaalista
  - Uuden informaation omaksuminen on tärkeää, käyttöönotto jatkuu.

Laskentatyökalu päätöksenteon tueksi – hirvien kantatavoitteet

- Hirvitalousalueilla (HTA) määritellään hirvikantatavoitteet.
- Laskentatyökalu ennustaa hirvituhojen alueittaista määrää.
- Saadaan esiin, mikä on hirvien talvikannan ja alueen hirvituhopinta-alan suhde.
  - Mikä on kyseiselle alueelle kohtuullinen hirvituhojen pinta-ala, ja miten hirvikannan muutos siihen vaikuttaa?

Metsänhoidossa huomioitavaa

- Hirvieläintuhoriski vaihtelee, eritoten pienen riskin alueilla ei ole syytä välttää männyn ja rauduskoivun kasvatusta
- Kasvupaikka ja maalaji ratkaisee uudistamismenetelmät ja puulajit
- Ilmastokestävyyttä vahvistavat:
  - sekapuustoisuus, lehtipuusekoitus
  - sekametsien uudistaminen
- Malti ennakkoraivauksessa hyödyttää hirvieläimiä
- Talviaikaisissa kasvatushakuissa jäävät latvat ja oksat käyvät hirvieläinten ravinnoksi
- Luonnonhoito auttaa myös hirvieläimiä
  - suojatiheiköt ja säästöpuuryhmät.

Hirvieläintuhoriskin ennakointi ja torjunta metsänhoidossa

- Metsänhoito oikea-aikaisesti on tärkeää tässäkin
- Suuremman tuhoriskin alueilla:
  - suositetaan tiheitä taimikoita
  - männyn taimikoissa tehdään varhaisperkaus noin metrin korkuisena, jolloin etukasvuinen lehtipuusto poistetaan
  - männyn ja koivun taimikonharvennus tehdään vasta >5m pituiseen taimikkoon
  - käytetään tarvittaessa syönninestoainetta.

Hankkeessa nousseita kehitystarpeita

- Tarvetta on edelleen tutkimustiedolle:
  - pienempien hirvieläinten - valkohäntäpeurojen ja metsäkauriiden - runsastuminen aiheuttaa edelleen lisääntyviä haasteita puulajikirjon monipuolistamiselle.
  - hirvieläinten taloudellisten vaikutusten tarkastelu sisältää edelleen paljon epävarmuuksia ja tietopuutteita, kuten esimerkiksi vaikutukset monimuotoisuuteen ja sahatavaran laatuun.
  - muuttuvan metsänhoidon menetelmien soveltuvuudesta, vaikuttavuudesta ja taloudellisista näkökulmista.
- Tiedon vienti osaksi päätöksentekoa kaipaa lisätoimia. Tärkeimpiä aiheita:
  - yhteistyön lisääminen metsä- ja riista-asioissa kaikkien osapuolten kesken
  - päätöstukityökalun jalkauttaminen ja koulutus
  - metsäammattilaisten ja metsänomistajien tietoisuuden lisäys

Sorkka-hankkeen tuottamat materiaalit

- Sorkan jäljet metsässä -koulutusmateriaali
- Koulutusvideot eri metsänhoidon keinoista
- Päivitysaineisto, Metsänhoidon suositukset – Hirvieläintuhojen torjunta
- Luonnonvaratieto – laskentatyökalu
- Sorkka-hankkeen tulosten esite
- Sorkka-hankkeen loppuraportti
- Lisätietoa SORKKA-hankkeesta

SORKKA-hanke kiittää rahoittajaa

Projektiryhmä

- Tommi Tenhola, Tapio, projektipäällikkö
- Varpu Kuutti, Tapio
- Jouko Lehtoviita Tapio
- Riina Hautala/Asta Valamo, Tapio
- Juho Matala, Luke
- Saija Huuskonen, Luke
- Ari Nikula, Luke
- Janne Miettinen/Esko Paananen/ Lauri Itkonen, Suomen riistakeskus
- Marko Svensberg, Suomen riistakeskus
- Markku Remes, Suomen metsäkeskus
- Mika Tuomainen, Suomen metsäkeskus

